

Wychodzi codziennie o god. 11 rano,
z wyjątkiem dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie rocznie złr. 9, kwart.
złr. 2 c. 25, miesięcznie 80 c.

Pocztą w Austrii rocznie złr. 12,
kwart. złr. 3, miesięcznie złr. 1 c. 15,
w Niemczech rocz. 24 mr., kwart. 6 mr.

KRONIKA

Numer pojedynczy cent. 5.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą
po c. 5 od wiersza (petit).

Nadstane (na 3ej stronie) po c. 10 od
wiersza.

Prenumeratę i Ogłoszenia
przyjmuje Administracja „Kroniki”
przy ul. Sławkowskiej Nr. 262.

Dziś Ignacego Łojoli w.
Jutro Piotra w ok.

Redakcja otwarta codziennie z wyjątkiem
świąt od godz. 11 — 1 i od 3 — 5 popoł.

Wschód słońca o godz. 4. m. 29.
Zachód o godzinie 7 m. 43.

Od Redakcji.

Na miesiąc Sierpień

prenumerata „KRONIKI” wynosi:

w Krakowie — c. 80

„ z odnośzeniem do domu złr. 1 „ —

na prowincję pocztą „ 1 „ 15.

— Jutro niedziela 11 po Świątkach. Ewangelja u
św. Marka w rozdz. 7.: „O głuchym i niemym.”

— Pojutrze, w poniedziałek, uroczystość N. Marji
Panny Anielskiej (Porciuncula), obchodzoną będzie odpu-
stowem nabożeństwem w kościołach: ks. Franciszkanów,
Bernardynów, Reformatów i Kapucynów.

— Najj. Pan zezwolił postanowieniem z dnia 10
lipca 1875, ażeby wszystkie płace pobierane dotychczas
pod tytułem plac kwiescentów, pensji, prowizji, dodatków
na wychowanie i darów z łaski na rachunek wspólnego

etatu emerytalnego, 25 każdego miesiąca z dołu, pobie-
rane były odtąd z góry 2 każdego miesiąca. Tem samem
postanowieniem roześciągnięto powyższe dobrodziejstwo także
i na emerytury wojskowe pobierane z kas wojskowych,
ale tylko dla tych urzędników i sług byłej wojskowej
centralnej Izby obrachunkowej, którzy w r. 1868 prze-
niesieni zostali w stan stałego spoczynku. Powyższe po-
stanowienia wchodzi w życie z dniem 1. września 1875
roku.

— Minister sprawiedliwości nadał opróżnioną posadę
notariusza w Jordanowie, koncypientowi adwokackiemu An-
toniemu Kurlacie z Krakowa.

Kraków 31 Lipca.

— W poniedziałek odbędzie się nadzwyczajne posiedze-
nie Rady miejskiej w sprawie Sukiennic. Zdaje się że na
posiedzeniu tem zatwierdzone już zostaną projekta restau-
racji wykonane przez p. Prylińskiego — poczem już bę-
dzie można przystąpić do rozpoczęcia robót, które, jak nas
upewniano, prowadzone być mają tak energicznie, aby już
w jesieni roku przyszłego magazyny i sklepy w Sukiennicach

OBIEG WODY.

Już przed tysiącami lat przeczuwali ludzie, jak wiel-
ką rolę odgrywa w przyrodzie ciało, znajdujące się na zie-
mi w tak niezmiernej obfitości jak woda. W starożytności
uważano je za jeden z żywiołów, składających świat cały
i służących za podstawę życia organicznemu. Od początku
też znano to ciało w trzech stanach: skrzepłym jako lód,
płynnym, jako wodę i lotnym — parę. Mimo to wszakże
w ostatnich dziesiątkach lat zeszłego wieku poznano pra-
wdziwą naturę wody, jako chemicznego połączenia tlenu
z wodorodem. W nowszych czasach usiłowano wyrazić
w przybliżonych bodaj cyfrach całą tę olbrzymią ilość wo-
dy, jaka, rozdzielona po całej powierzchni ziemskiej, już
to wypełnia głębiny oceanów i rzek, już jako para unosi
się w górnych warstwach powietrznych i deszczem znów
spływa na ziemię, a zarazem do swych olbrzymich źró-
dlisk, rzek i mórz, już wreszcie jako lód, zalega obszary
podbiegunowe i szczyty gór. Podług dokładnych obliczeń,
powierzchnia wszystkich mórz zajmuje obszar 6,800,000
mil kwadratowych. Z mniejszą dokładnością obliczono
dotychczas głębiny oceanów; wiadomo jednak, że są bar-
dzo różne, od 600 stóp zagłębienia dna morza Półno-
cznego, aż do 15,000 stóp głębokich przepaści pelagijskie-
go oceanu Atlantyckiego. Jeśli jednakże przeciętną głębinię
wszystkich mórz świata przyjmujemy w ilości 10,000 stóp,
lub okrągło pół mili, natenczas cała masa wody, jaką one

zawierają, wynosiłaby 3.400,000 mil kubicznych. W obec
cyfry tej, ile że w przybliżeniu tylko obliczonej, równają
się prawie zeru ilości wód zawartych w rzekach, stawach,
źródłach, lodowcach i w powietrzu. Co do wód we wne-
trzu ziemi zawartych, gdzie znajdować się mogą co naj-
więcej w głębokości 7,000 stóp, gdyż głębiej jużby je cie-
pło ziemi natychmiast obróciło w parę, co do wód tych,
wszelki rachunek ilościowy wydałby zbyt przybliżony rezul-
tat; wszelako można je ocenić wraz z wodami rzek i je-
ziór na 70 mil kubicznych, a to na podstawie następują-
cego obliczenia: amerykańska rzeka Missisipi, „ojcem rzek”
zwana przez Indian, odprowadza w przecięciu rocznie do
zatoki Meksykańskiej około dwóch mil kubicz. wody. Jest
to cała roczna wilgoć dorzecza olbrzymiej tej rzeki, obej-
mującej 60,000 mil kwadratowych obszaru. Jeśli przeto
w tym samym stosunku obliczymy ilość wszystkich wód
lądowych, to przy obszarze 2,450,000 mil kwadratowych,
stanowiących całą powierzchnię lądów stałych, kontynentów
i wysp, otrzymamy ilość 10 do 41 razy większą od ilości
wód rzeki Missisipi, to jest około 80 mil kwadratowych
wynoszącą. Rozumie się, że jeszcze trudniej obliczyć ilość
wód unoszących się nieustannie w powietrzu, w kształcie
pary. I tu jednakże osiągnięto przybliżające rezultaty. I tak
sprawdzono że np. w Greenwich pod Londynem ulatnia się
parą warstwa wody 28 cali gruba. Przypuściwszy tedy, że
siła parowania w Greenwich jest przeciętną, otrzymamy
dla całej powierzchni wód świata (siedm. miljonów mil
kwadratowych) ilość 800 mil kubicznych wody jako tę,

mogły być oddane do użytku publicznego. Koszta restauracji obliczone są na zlr. 250.000. a cała sprawa ciągnie się od 8 kwietnia 1869 r., w którym to dniu Rada miejska uchwaliła program mającej się dokonać restauracji Sukiennic.

f Jutro o godzinie 2 min. 21 po południu przypada nów księżyca. Znowu grożą nam upały, które mają zastąpić chwilową jesienną temperaturę.

V Jutro ukazać się ma pierwszy numer *Djabla* z pod nową redakcją. NB. Redakcja „Djabla“ znajduje się obecnie przy ulicy Grodzkiej Nr. 86.

Przypominamy raz jeszcze i zwracamy uwagę tych osób, które czuwać powinny nad porządkiem w Ogrodzie Strzeleckim, że nie na to są latarnie, żeby publiczność głowy sobie o nie w ciemnościach rozbijała. Nie wiemy czy oświetlenie pięciu latarni w głównej alei należy do dzierżawcy ogrodu, czy też do restauratora, w każdym razie zaniedbanie tego obowiązku jest dowodem wielkiego lekceważenia publiczności.

= Dziś w teatrze letnim operetka: *Księżniczka Trebizondy*.

H W poniedziałek 2 sierpnia odbędzie się ciągnięcie serji pożyczki państwowej z r. 1860. W tymże dniu przypada ciągnięcie Losów tureckich.

II Dnia wczorajszego wdowa po nieodżałowanym artyście dramatycznym Feliksie Benda, od kilku godzin zamieszkała w hotelu Krakowskim, dawała oznaki niewątpliwego pomieszczenia zmysłów; stan ten z każdą godziną wzmagał się tak, że niepodobna było dłużej dla bezpieczeństwa osób zamieszkujących zatrzymać ją w hotelu. Uprzedzony Nadzór szpitala św. Ducha, przybył natychmiast z pomocą i odwiózł pacjentkę pominąć spóźnionej pory do miejscowego szpitala obłąkanych.

2 Głuche krążą wieści, iż sprawa tutejszej techniki w tych dniach stanowczo w Wiedniu załatwioną została. Z całą niecierpliwością wyglądamy potwierdzenia tej wiadomości, na którą miasto nasze od tylu lat czekało. Wszelkie bliższe szczegóły nie omieszkamy podać natychmiast do publicznej wiadomości.

○ W domu Nr. 514 przy ulicy Rogackiej, dwóch chłopców postanowiło sobie wystraszyć kamieniami wszystkich sąsiadów. Nietylko szyby w oknach, ale i głowy przechodzących w ciągłym są niebezpieczeństwie. Czy niema żadnej opieki na temi dziećmi??

○ Pewna pani zajmująca się szyciem na maszynie, wyszła na chwilę do kuchni, pozostawiając w pokoju dwoje małych dzieci. Korzystając z nieobecności matki, dziewczynka 6-letnia puściła w bieg koło. W tymże czasie jej 4-letnia siostra wzięszy na mały stół oparła się o maszynę, położywszy rękę wzdłuż na stalowym blacie maszyny. Wypadek chciał, że wskazujący palec dziewczynki dostał się pod igłę i takowa w jednej sekundzie trzykrotnie na wskroś przebiła palec dziecka. Na krzyk gwałtowny przybiegła matka i porwała dziewczynkę na ręce. Palec srodkie zraniony opuchł nadzwyczajnie, i mało jest nadziei, aby się oberzło bez amputacji.

△ We wsi Zakrzewie, w powiecie Częstochowskim, znaleziono garnuszek ze starożytną monetą srebrną. Moneta ta pochodzi z czasów Jana I., króla czeskiego, na jednej stronie w środku ma umieszczoną koronę, a dookoła niej w dwóch wierszach następujący napis w języku łacińskim: „*Dei gratia Rex Boemiae Johan Rex Primus*“. na odwrotnej zaś stronie wyobrażenie lwa z obcęgami nad ogonem, z napisem w około: „*Grossi Praguns G. S.*“

MODY.

Obecna, najnowsza, moda sukien, tak obciśniętych i wąskich, pościąganych szarfami, kokardami i innemi t. p. ozdobami, nie zostawiają miejsca na kieszenie, — spowodowała, że panie noszą obecnie torbeczki, które razem tworzą elegancki dodatek do sukni; w Paryżu moda ta dochodzi do najwyższego zbytku, gdyż płaci się za jedną taką torbeczkę (*ammonière*) po 100 i 200 franków. Na ulicę używane są po największej części *omonjerki* czarne jedwabne albo aksamitne, zdobne koronkami i haftem, z cyframi i herbami nawet, (haft złoty, dzetowy lub ze stalowych paciółek). Do sukien bardzo strojnych, omonjerek nie używa się — czyby dla tego, że suknia strojna nie powinna być wygodną? Nie umielibyśmy na to pytanie odpowiedzieć — zdaje nam się jednak, że kieszeń jest rzeczą niezbędną: gdzie pomieścić portmonetkę, kluczyki, chusteczkę do nosa, bilecik wreszcie? — a przytém ileż to miłych wspomnień z lat dziecińczych połączonych jest z kieszenią! Owe niespodzianki znajdowane w kieszonce każdej nowiej sukienki, owe cukierki, pierniczki, srebrne napastrki, a niekiedy i dukacik nawet od babci lub dziadunia!... czy to wszystko zastąpi torbeczka? a tymczasem godziłoby się skreślić historję kieszeni, do czego dużo, dużo by się znalazło ciekawych materiałów.

która w ciągu roku parą uchodzi w powietrze, bezustannie jednak znów w kształcie deszczu spada na ziemię. Lodowce, wśród panujących obecnie stosunków klimatycznych, wcale już nie mogą stanowić różnicy w rachunku. Przed tysiącami lat w Alpach. Wogezach i wszystkich pasmach gór środkowej i zachodniej Europy, zalegały one o brzymie obszary, dziś jednakże zmniejszyły się już prawie o dziewięć dziesiątych części. Geologowie obliczyli, że lodowce alpejskie mają dziś długości 10 do 20 mil angielskich, w grubości 200 do 800 stóp; przed 4,000 lat były po 150 mil długie, a do 3,000 stóp głębokie. Prądowi oceanowemu, który środkiem Atlantyku płynie z zatoki Meksykańskiej ku północnemu morzu Lodowatemu, zawdzięczyć mamy obecny łagodny klimat w Europie, prąd ten bowiem nie puszcza na południe olbrzymiej kry z owego morza i ciągle ją rozpuszcza w ciepłych swych nurtach. Wody na lądzie zwolna, ale tem pewniej, sprawiają ciągle przekształcenia, wymulając swe łożyska i unosząc kamienie i namul ku swym ujściom. Obliczono że wszystkie rzeki świata rocznie odprowadzają do oceanów 200,000 milionów stóp kubicznych ciał twardych, które rozdzielone jednakowo po całym dnie morskiem, podniosłyby powierzchnię morza w roku o $\frac{1}{100}$ linji. Sama rzeka Ganges zanosi rocznie do zatoki Bengalskiej 20,000 milionów stóp kubicznych namułu, to jest górę 5,000 stóp wysoką, a 13,000 mierzącą w obwodzie.

OGŁOSZENIE.

Szanownych członków stowarzyszenia krakowskiej Straży ogniowej ochotniczej, mam zaszczyt zaprosić na nadzwyczajne zgromadzenie ogólne, które się odbędzie dnia 8 Sierpnia br. o godzinie 12 w południe w sali radnej miejskiej.

Na porządku dziennym uchwalenie zmiany niektórych paragrafów Statutu Stowarzyszenia.

Kraków dnia 29 Lipca 1875 r.

Przewodniczący
Dr. Zyplikiewicz.

Bielmo i katarakta

w oczach, bez operacji i bólu, leczy się w kilku dniach.
Adres pod **A. B.** poste restante **Kraków.**

Dziś i jutro w Salonie Restauracyjnym

FRÜHBECKA

ze zmienionym programem

KONCERT

muzyki e. k. pułku Arcyksięcia Wilhelma pod osobistym kierunkiem utalentowanego kapelmistrza p. Friedricha. Wstęp 15 cent.

RODZICE, których synowie u-
czą się do szkół
lub Uniwersytetu w Krakowie;
życzący sobie ulokować swe
dzieci, pod prawdziwie rodzi-
cielskim nadzorem: — raczą
wcześniej zgłosić się z zamówie-
nieniem: osobiście, lub za po-
średnictwem korespondencji —
Ulica Mikołajska Nr. 450 do
niżej podpisanego. W wolnych
godzinach od nauk, konwer-
sacja prowadzona będzie w je-
zyku francuzkim.

W. Strażyński.

Magazyny L. Feintucha

w Krakowie i we Lwowie

polecają znakomity wybór
najnowszych **parasolek**
damskich

po bardzo umiarkowanych cenach.

Restauracja

MAŃKOWSKIEJ

ulica Sławkowska,
wprost Hotelu Saskiego.

Śniadania, obiady, kolacje,
po cenie umiarkowanej.

 We czwartki i niedziele **flaki.**

**Wina szampańskie, reńskie, wę-
gierskie i austriackie.**

Piwo okocimskie.

24h-(14-25)

Dyrekcja Towarzystwa Zaliczkowego w Krakowie.

„Spółka zarejestrowana z nieograniczoną odpowiedzialnością”

ulica św. Jana Nr. 305,

zawiadamia strony interesowane, że od dnia 1 stycznia do 15 lipca r. b. był w Kasie Zaliczkowej następujący obrót, a mianowicie:

P r z y c h ó d.		R o z c h ó d.	
	zł. w. a. c.		zł. w. a. c.
1. Wniesiono przez różne strony jako oszczędność na książeczki wkładowe na 6 i 7 procent ogólną sumę . . .	314256 87	1. Zwrócono stronom z rachunku bieżącego czyli z książeczek wkładowych	153854 49
2. Udziały przez Członków Towarzystwa wynoszą . . .	195606 50	2. Powrócono udziałów Członkom Towarzystwa . . .	23636 71
3. Spłacono na weksle . . .	161474 62	3. Wypożyczono na weksle Członkom Towarzystwa . . .	517260 74
4. Procenta pobrane od wypożyczonych kapitałów czynią . . .	25621 96	4. Wyplacono procentu z książeczek wkładowych . . .	3837 78
5. Powrócono kosztów prawnych . . .	1135 36	5. Na koszty prawne . . .	1435 94
6. Fundusz dywidendy za 1874 wynosił . . .	11325 19	6. Wyplata Członkom dywidendy . . .	7584 79
7. Fundusz rezerwowy (zapasowy) . . .	6285 72		
8. Za druki i pocztowe . . .	2397 51		
9. Gotówka w kasie wynosi . . .	8791 44		

Cały więc obrót Kasy Towarzystwa Zaliczkowego od 1 stycznia do 15 lipca r. b. wynosił zł. w. a. **miljon sto czterdzieści trzy tysiące czterdzieści dziewięć** centów dwadzieścia dwa (zł. w. a. 1,143,049 cen. 22).

Przy tej sposobności Dyrekcja Towarzystwa Zaliczkowego nadmienia, że przyjmuje do swej kasy wszelkie wkładki na rachunek bieżący jako oszczędność, tak od Członków Towarzystwa, jako też i od osób obcych nie należących do takowego, i że od wszelkich takich sum oblicza się procent zaraz od dnia ich złożenia do daty odbioru, z krótszem wypowiedzeniem **sześć** od sta, a z trzechmiesięcznem wypowiedzeniem **siedm** od sta rocznie, — wkładki do zł. w. a. 1000 się zwracają natychmiast bez żadnego wypowiedzenia. — Kraków dnia 16 lipca 1875.

Dyrektor
Józef Kiciński.

Kasyer
Nikodem Lenczewski.

Kontroler
Ignacy Nowicki.